

RMK NÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

25.08.2022 nr 1-11/10

Koosolek toimus videokoosolekuna MS Teams rakenduses.

Algus kell 11.00, lõpp kell 13.00.

Osa võtsid:

nõukogu liikmed Yoko Alender, Mihhail Korb, Ando Leppiman, Randel Länts, Margit Martinson, Ülo Needo, Merike Saks, Hardi Tullus ja Mihkel Undrest.

Koosolek oli otsustusvõimeline.

Kutsutud:

auditikomitee esimees Kaupo Raag, juhatuse liikmed Aigar Kallas, Kristjan Tõnisson ja Tavo Uuetalu, puiduturustusosakonna juhataja Ulvar Kaubi, tootmis- ja finantskontroller Rainer Laigu ning õigusosakonna juhataja Mare Hiiesalu.

Koosolekut juhatas Randel Länts

Protokollijaks valiti Mare Hiiesalu.

Kinnitati järgmine päevakord:

1. RMK nõukogu 12.05.2022 koosoleku protokoll kinnitamine
2. RMK 2022. aasta seitsme kuu majandustulemuste ülevaade
3. RMK auditikomitee tegevuse ülevaade
4. RMK juhatuse esimehe määramine
5. Muud küsimused

1. RMK nõukogu 12.05.2022 koosoleku protokoll kinnitamine

Otsustati:

Kinnitada RMK nõukogu 12.05.2022 koosoleku protokoll.

Otsuse poolt olid kõik nõukogu liikmed.

2. RMK 2022. aasta seitsme kuu majandustegevuse ülevaade

Kuulati:

Rainer Laigu andis ülevaate. Tabel majandustulemustega ja selgitused on lisatud protokollile (lisa 1 ja 2).

Randel Länts küsis, kas Nõmme-Mustamäe trepp renoveerimistöde venimise tõttu ohtlikuks ei muutu.

Kristjan Tõnisson selgitas, et Tallinnas Sütiste tee 23 kinnistul asuv trepp on amortiseerunud ja vajab rekonstrueerimist. Tulenevalt trepi paiknemisest kaitsealal, pole võimalik trepi mahu muutmine, et seda saaks kasutada ka ratastooliga. Keskkonnaamet kaitseala valitsejana on andnud loa trepi rekonstrueerimiseks olemasolevas mahus. Ehitusluba rekonstrueerimiseks on olemas. Kohaliku kogukonna esindajad vaidlustasid Tallinna linna poolt kavandatud terviseradade ehitusloa ja ka trepi rekonstrueerimise ehitusloa, kuigi need ei ole omavahel seotud. Oleme kohtule esitanud taotluse trepi rekonstrueerimise vastu seatud esialgse õiguskaitsse tühistamiseks. Kui õiguskaitsset maha ei võeta, siis me selleks renoveerimiseks ettenähtud Ühtekuuluvusfondi (ÜF) finantseeringut kasutada ei saa.

Ando Leppiman teavitas, et kuna ta on selle trepi kasutaja, siis trepi seisund eluohtlik ei ole.

Kristjan Tõnisson informeeris Keskkonnaministeeriumi ettepanekust, mille kohaselt RMK võiks omandada enda vahendite arvelt Taevaskojas asuva Saesaare paisu kinnistu. Algselt oli plaanis kasutada Saesaare paisu omandamiseks ÜF vahendeid, kuid sellega kaasneks kohustus pais kindla tähtaja jooksul likvideerida. Kinnistu on vajalik omandada kalade pääsu tagamiseks ja kuna looduskaitseliste maade omandamiseks ettenähtud vahendid jäävad RMK-l kulutamata, siis võiks paisu kinnistu omandada nende vahendite arvelt, mis võimaldab vältida ÜF vahendite tagasinõude riski, kui paisu likvideerimine ei realiseeru ÜF eelarve perioodil. See ettepanek on veel läbirääkiste faasis, esialgu ei ole veel kokkulepet.

Otsustati:

Võtta RMK 2022. aasta seitsme kuu majandustegevuse ülevaade teadmiseks.

3. RMK auditikomitee tegevuse ülevaade

Kuulati:

Kaupo Raag andis ülevaate RMK auditikomitee 22.08.2022 koosolekul ülevaadatud siseaudititest „RMK lepingulised suhted – puidu müügi kestvuslepingud“ ja „Metsamaterjali müügi korralduse kestvuslepingute alusel“.

RMK siseaudititalitus on koostanud kaks dokumenti: memo nr 114 ja siseauditi aruanne nr 115. Memos on toodud vastused neljale auditiküsimusele:

1. Kas RMK sisemised korrad ja juhendid vastavad õigusaktidele?
2. Kuidas on RMK-s sisemisi kordasid ellu viidud?
3. Kuidas jõutakse kestvuslepinguteni?

Kas Eesti riik ja rahvas on kandnud kahju kestvuslepingute tõttu?

Siseauditi aruandes käsitleti seitset tähelepanekut ja anti järgmised soovitusel:

1. Kestvuslepingute juhendis fikseerida põhimõtted müügihinna ja hariliku väärtuse suhte määramiseks.
2. Kestvuslepingute juhendis fikseerida hinnapunkti väärtuse määramise põhimõte.
3. Kaaluda tulevate kestvuslepingute täies mahus avalikustamise võimalusi.
4. Kontrollida nii uute kui ka olemasolevate kestvuslepingutega klientide maksukohustuste täitmist mitte ainult kalendriaasta alguses, vaid igale tarneperioodile eelneval hinnapakumise tegemisel.
5. Seada pakumise kaalumise kriteeriumiks puidule lisandväärtuse andmine.
6. Leida kestvuslepingute sõlmimisel lahendus regulatiivsete nõuete ja konkurentsi tagamiseks nende sortimentide müügiks, mida soovib osta mõni üksik klient.
7. Töötada välja ja rakendada kõigi kaubagruppide lõikes metsamaterjali müügitehingute kontrolli ja aruandluse süsteem, mis teavitaks ennetavalt võimalikest ohuolukordades ja raporteeriks kehtestaks nõuete mittejärgimisest.

Kaupo Raag selgitas siseauditi aruandes käsitletut.

Ta märkis, et otsus lepingute avalikustamise kohta on vajalik kiiresti vastu võtta, sest peatselt algab uute kestvuslepingute sõlmimine. Lepingupartnereid on vaja sellest eelnevalt teavitada. Juhatus soovib saada nõukogu suunist.

Merike Saks küsis, et kui kestvuslepingud on avalikud, siis kas see mõjutab lepingupartnerite omavahelist konkurentsi.

Aigar Kallas informeeris, et kestvuslepinguid omavad ettevõtjad saavad pakumismenetluste ja lepingute täitmise käigus teada konkurentide hinnad ja tarnetingimused. Teised turuosalisel, kes ei ole tulnud kestvuslepingute läbirääkimistele, seda ei tea. Aga kuna enamus puiduturul tegutsejatest on kestvuslepingu kliendid, siis tegelikkuses võib öelda, et see info on turuosalistel teada. Olulist muudatust selle teabe avalikustamisega nende jaoks ei kaasne. Pöördusime EMPL juhatuse poole küsimusega kas EMPL-i liikmetest puidukliendid oleksid nõus lepingute avalikustamisega täies mahus. Vastus oli eitav.

Ulvar Kaubi lisas, et kestvuslepingute klientide informatsiooni kohaselt nad ei soovi lepinguhindu näidata oma konkurentidele, kes RMK-lt puitu ei osta. Kestvuslepingute klientide RMK-le pakutud hinnad on kõrgemad kui neile puitu tarnivatele väiksematele ettevõtjatele makstavad hinnad. Saades teada RMK-le makstavad hinnad, võidakse nõuda kõrgemaid hindu.

Yoko Alender lisas, et auditikomitee koosolekul tõusetus küsimus, kas on tõenäoline, et EMPL võib pöörduda kohtusse, kui lepingud avalikustame. Yoko Alender pooldab võimalikult suurt avalikustamist riigiettevõtte poolt.

Kaupo Raag küsis, kas RMK-l tuleks analüüsida seda, et kui lepingud täies mahus avalikustada, siis kas see toob kaasa vaidlusi kohtus.

Merike Saks pidas vajalikuks seda analüüsida. Mida läbipaistav on süsteem, seda vähem on võimalusi spekulatsioonideks, et RMK tegeleb millegi varjamisega. Kui avalikustamise tingimus on sees, siis ei ole lepingupartneril millegi üle vaielda.

Yoko Alender lisas, et selle teemaga on kiire. Ta avaldas arvamust, et on teatud andmed, mida võiks ärisaladusena käsitleda, aga kui lepinguga on sätestatud, et lepingutingimused avalikustatakse, siis võidakse vaidlustada lepingu tingimusi, mitte lepingut tervikuna.

Margit Martinson pooldas avalikustamist.

Kaupo Raag selgitas, et avalikustamise otsus on vajalik uute sõlmitavate lepingute jaoks, ei puuduta olemasolevaid. Ta pakkus ka, et kuni ei ole analüüsitud, võiks vahepeelsel ajal sõlmida lepinguid lühemaks perioodiks. Lisaks avaldus ta arvamust, et kui avalikustatakse ühikuhind, siis ühelt poolt suurendatakse läbipaistvust, teiselt poolt tekitatakse segadust, sest seal on ka veel muud komponendid, see hind tuleb kõikidest nendest komponentidest.

Aigar Kallas selgitas, et hinda pakutakse ühesugusele kaubale. Lõpphind kujuneb pärast seda, kui metsamaterjal on tarnitud. Lõpphind võib kujuneda pakutud hinnast erinevaks (n praagi % või mõne muu taolise asjaolu tõttu).

Kui RMK kehtestab põhimõtte kestuslepingud täies mahus avalikustada siis selgub kohe, kas keegi tahab seda vaidlustada. Risk, et RMK ei saa edasi tegutseda, on minu hinnangul suhteliselt väike. RMK-s on alati olnud kombeks, et kolmandaid osapooli puudutavatest otsustest teavitatakse osapooli ette. Seetõttu, juhul kui otsustatakse hinnainfot edaspidi ärisaladusena mitte käsitleda, teen ettepaneku, septembri jooksul kohtuda EMPL juhatusega ja meie kavatsusest teada anda.

Yoko Alender leidis, et see on mõistlik ettepanek. Mis puudutab läbipaistvust, siis oluline on kestvuslepingute juhendit täiendada sellega, mille alusel üht või teist klienti eelistatakse.

Kaupo Raag märkis, et tuleb leida vastus küsimusele, kas RMK saab ühepoolset öelda, et meie lepingutes AvTS § 35 lg 1 p 17 ei kehti.

Nõukogu liikmed pidasid vajalikuks tellida analüüs, kas vastab kehtivale õigusele RMK metsamaterjali kestvuslepingute tüüptingimuste muutmine selliselt, et lepingu tingimusi ei loeta poolte ärisaladuseks. Samuti peeti vajalikuks kohtuda samas küsimuses EMPL-i juhatuse liikmetega.

Kaupo Raag jätkas siseauditi aruande ülevaatega. Juhtkond ei nõustunud soovitusel kontrollida klientide maksuvõlgnevust igale müügiotsusele eelnevalt. Olemasolevaid riske jälgitakse regulaarselt. Klientide maksekäitumist kontrollib krediitkomitee. Puiduturustuse töölauale tuleb rakendus, mille kohaselt ei ole võlglastele võimalik puitu tarnida.

Puiduturustustrateegias ja juhendis ei ole ette nähtud kvalifitseerimise tingimusena puidule lisandväärtuse andmist. Juhtkond on lubanud selle tingimuse lisada puiduturustustrateegiasse ja juhendisse enne uute lepingute sõlmimist.

Kestvuslepingutega ei müüda ühele ostjale ühte sortimenti üle poole kogusest. Samas on sortimente, millele Eestis ostjaid ei ole või on vaid üks tarbija ja seetõttu ei ole RMK-l võimalik 50% reeglit jälgida. Juhatuse analüüsib spetsiifiliste sortimentide osas eelläbirääkimistega pakkumise läbiviimise võimalusi.

Metsamaterjali müügi protsesside sisekontrolli süsteem vajab täiustamist.

Kaupo Raag jätkas memorandumi ülevaatega.

Väline õigusnõustaja leidis, et RMK sisemiste kordade ja juhendite vastavusel olulisi riske ei esine. Auditikomitee pidas vajalikuks üle vaadata metsaseaduses toodud metsamaterjali müügi sätteid ja müügikorra määrus. Hetkel RMK täidab õigusakte, sisemised korrad on nendega kooskõlas. Tuleks analüüsida, kas kestvuslepingute eesmärgid riigi tasandil veel eksisteerivad, kas neid eesmärgi saaks täita teiste vahenditega.

Küsimusele „Kas Eesti riik ja rahvas on kandnud kahju kestvuslepingute tõttu?“ on raske vastata. RMK ise ei saaks seda hinnata. Võiks küsida, mille suhtes kahju võib olla tekkinud. Kestvuslepingute sõlmimine on lihtsalt üks vahend metsapoliitikas sätestatud eesmärkide saavutamiseks. Tuleb hinnata, kas need eesmärgid on saavutatud, võib-olla tuleks leida teised võimalused. Kestvuslepingutega seotud tööjuhendid ja töökorraldus on kooskõlas õigusaktidega,

seega võib järeldada et kahju ei ole tekkinud. Tegime ettepaneku analüüsida kogu puidu- ja metsasektorit laiemalt, mitte ainult RMK piirides, kas eesmärkide saavutamiseks on võimalik teisi vahendeid kasutada. Audiitorbüroo Grant Thornton Baltic vastas, et kahju tekkimise küsimusele ei saa vastata.

Nõukogu liikmed arutasid, kuidas esitada auditi tulemused Keskkonnaministeeriumile.

Margit Martinson tegi ettepaneku vastata keskkonnaministri kirjale aga eelnevalt presenteerida tulemusi kohtumise vormis.

Yoko Alender nõustus, et võiks teha kohtumise ja saata kiri vastuse vormis. Pressiteadet ei poolda.

Randel Länts oli arvamusel, et kuna avalik huvi on suur, peaksime panema kodulehele vastava dokumendi, kust leiab küsimustele vastuse.

Aigar Kallas lisas, et see on esmakordne juhtum tema ametis, kui keskkonnaminister pöördub nõukogu poole ja palub hinnata RMK tegevust hinnata. Seega varasemat kogemust, kuidas vastata ja kommunikeerida, ei ole. Kirjale tuleb vastata loomulikult sellel, kellele kiri on saadetud. Täpsustuseks, kõik meie siseauditite materjalid on saadetud ka Keskkonnaministeeriumi siseauditi üksusele. Ka see audit jõuab Keskkonnaministeeriumisse. Kui Keskkonnaministeeriumi juhtkond soovib saada ülevaadet, siis on korrektne, kui RMK nõukogu esimees ja liikmed koos siseaudititalituse juhatajaga selgitavad auditiga seonduvat; kas enne kirja saatmist või pärast saab eelnevalt osapoolte vahel kokku leppida.

Margit Martinson selgitas, et kui vastuse kavand on olemas, võiks selle veel üle vaadata. Margit Martinson lubas võtta enda peale Keskkonnaministeeriumi juhtkonnaga kohtumise aja kokkuleppimise. Kohtumisele võiks kaasata siseaudititalituse juhataja ja kellegi juhatuse liikmetest.

Kaupo Raag pidas vajalikuks vastuskirja koostamisel võtta arvesse memorandumi sisu. Nõukogu esimees peaks kindlasti kohtumisest osa võtma.

Mare Hiiesalu nõustus osalema vastuskirja vormistamisel.

Margit Martinson avaldas auditikomitee esimehele tänu hea töö eest auditikomitee juhtimisel.

Otsustati:

Võtta RMK auditikomitee tegevuse ülevaade teadmiseks.

4. Juhatuse esimehe määramine

RMK auditikomitee esimees, juhatuse liikmed ja töötajad lahkusid videokoosolekult.

Kuulati:

Randel Länts andis ülevaate Mikk Marraniga peetud läbirääkimistest juhatuse esimehe ametilepingu tingimuste kokkuleppimiseks.

Otsustati:

Nõukogu esimehel Randel Läntsil jätkata Mikk Marraniga läbirääkimisi ametilepingu tingimuste kokkuleppimiseks ja informeerida nõukogu liikmeid läbirääkimiste tulemustest.

Otsuse poolt olid kõik nõukogu liikmed, vastu ja erapooletuid ei olnud.

5. Muud küsimused

Muid küsimusi ei olnud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Randel Länts
Nõukogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Mare Hiiesalu
Protokollija